

ІГОР ШАЛІНСЬКИЙ, АНДРІЙ ЗАБУЖКО

**СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО ТА ІНІЦІАТИВИ АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
В КОНТЕКСТІ ЛОКАЛЬНИХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ УКРАЇНИ
(НА ПРИКЛАДІ ПЛАТФОРМИ «ТЕПЛЕ МІСТО»)****CONTEMPORARY ART AND ART MANAGEMENT INITIATIVES
IN THE CONTEXT OF LOCAL SOCIAL TRANSFORMATIONS IN UKRAINE:
THE CASE OF *THE TEPLA MISTO* PLATFORM**

УДК 7.036+7.06+7.091 (477) «XX»

DOI: 10.31500/2309-8155.23.2023.299212

Ігор Шалінський

Кандидат мистецтвознавства,
старший науковий співробітник відділу
дизайну та архітектури,
Інститут проблем сучасного мистецтва
НАМ України,
amuigor@gmail.com

Ihor Shalinskyi

Ph.D. in Art Studies,
senior research fellow,
Department of Design and Architecture,
Modern Art Research Institute
of the National Academy of Arts of Ukraine
orcid.org/0000-0001-5366-5979

Андрій Забужко

Культуролог
am.zabuzhko@gmail.com

Andrii Zabuzhko

Cultural Scholar
orcid.org/0009-0002-5931-4808

Анотація. Більшість проектів, пов'язаних із сучасним мистецтвом, відбувається у столиці. Інші українські міста мають небагато потужних осередків популяризації сучасного мистецтва та активних представників арт-менеджменту. Однак саме такі ініціативи поза межами Києва можуть мати суттєвий вплив на суспільні трансформації. Метою статті є аналіз діяльності арт-менеджменту громадської платформи Івано-Франківська «Тепле місто» у сфері сучасного мистецтва. Впродовж дев'яти років ця платформа втілює численні проекти, які ініціюють суспільні трансформації в міській громаді. Одним з напрямків діяльності є залучення громадськості міста до сучасного мистецтва через виставки, мурали, перформанси, просвітницькі проекти тощо, які реалізуються завдяки грантовій підтримці з боку платформи. Арт-менеджери платформи працюють над програмою «Теплий Арт», яка після 2018 року трансформувалася в інші проекти. Фокусом діяльності мистецьких ініціатив обрано сучасне візуальне мистецтво в контексті підтримки художньої культури в місті. Від 2015 року проекти «Резиденція для художників», «Відкритий мистецький лекторій», гранти на виставки тощо переслідують цю мету. Крім того, проект популяризує відомі мистецькі постаті ХХ століття, які жили у місті та краї, через підтримку виставок, зокрема творчість Параски Плитки-Горицвіт, Осипа Сорохтея, Степана Назаренка та інших.

Ключові слова: сучасне мистецтво України, візуальне мистецтво, арт-менеджмент, платформа «Тепле місто», мистецьке життя Івано-Франківська

Постановка проблеми. Останнє десятиліття в українському мистецькому просторі вирізняється численними проектами, громадськими ініціативами, активізацією їхньої державної підтримки тощо. Такі заходи мають великий вплив на сучасне суспільне життя в еко-

номіко-правовому, мистецько-культурному, соціологічному та психолого-педагогічному аспектах. Більшість таких проектів відбувається у столиці держави, активну участь у цьому беруть представники арт-менеджменту, які є часто їх авторами та співвиконавцями.

Однак традиційно показовим для європейського суспільства є рівень суспільно-культурного життя держави за межами столиці. Тому важливим є аналіз позитивних тенденцій, пов'язаних із популяризацією сучасного мистецтва в українських регіонах, та показових прикладів впровадження сучасних технологій бізнесу, маркетингу й управління в арт-індустрії у контексті локальних суспільних трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема, яку висвітлює стаття, ще не була предметом наукового дослідження. Тому основними джерелами інформації, залученими до розвідки, стали офіційна інтернет-сторінка платформи «Тепле місто» [7]; щорічні звіти про діяльність платформи [3; 4; 5; 6]; публікації про них у пресі [8].

Крім того, для означення основних напрямків арт-менеджменту в контексті сучасного мистецтва у 2013–2015 роках, коли виникла ініціатива «Тепле місто», важливою видається публікація Івана Бурнашова [2], у було окреслено події та тенденції сучасного образотворчого мистецтва, арт-ринку й арт-менеджменту. Для розуміння різних аспектів українських суспільних трансформацій актуальною стала праця Віктора Бурлачука [1].

Мета статті — аналіз діяльності у сфері сучасного мистецтва громадської ініціативи Івано-Франківська «Тепле місто», висвітлення особливостей арт-менеджменту цієї платформи, яка є прикладом для інших міст України.

Виклад основного матеріалу. Сучасне мистецтво в патріархальному та постколоніальному українському суспільстві продовжує бути приводом для суперечок, особливо серед людей старшого покоління. Воно досі не стало важливою частиною соціально-культурного простору країни і нерідко сприймається як щось непотрібне, незрозуміле, «не наше». Такі оцінки стосуються не лише мистецтва ХХІ століття, а й подекуди мистецтва минулого століття. Це є наслідком колоніальних та тоталітарних потрясінь. Тому реалізм у візуальних мистецтвах й до сих пір є «еталоном високого стилю» для більшості наших співгромадян.

Утім, ця ситуація в останнє десятиліття все ж поামалу змінюється на краще, адже просуванню ідей сучасного мистецтва в Україні сприяють і комерційні мистецькі інституції (галереї, дилери, ярмарки, аукціонні будинки та інші гравці арт-ринку), і некомерційні (музеї, арт-центри, мистецькі фундації, резиденції, біенале та інші інституції). Кожна з них має свою стратегію розвитку, художню політику, коло підтримки. Місце таких установ в культурно-мистецькому процесі міст України визначається якістю мистецтва, що представлено в їх стінах, кількістю подій, в яких вони беруть участь, а також вмінням майстерно поєднати просвітницьку і комерційну діяльність. Існує також необхідність розвивати сучасне візуальне мистецтво, адже із досягненням певного статусу чимало українських митців починають експлуатувати свої попередні досягнення, не турбуючись про те, щоб зробити щось нове, піти на сміливий експеримент, вийти на новий рівень [2, с. 5].

Тематика цієї розвідки передбачає аналіз діяльності некомерційних мистецьких інституцій в контексті локальних суспільних трансформацій. Серед найвідоміших некомерційних структур, які акумулюють різноманітні ініціативи щодо представлення, підтримки та популяризації сучасного мистецтва, варто відзначити львівське мистецьке об'єднання «Дзига», яке від 1993 року реалізує проекти та мистецькі акції, просуває сучасні арт-ідеї в межах Львова (виставки, покази кіно, фото, дизайн, тексти, концерти тощо).

Дещо пізніше, 2006 року, у Києві починає діяти приватний міжнародний центр сучасного мистецтва PinchukArtCentre, який позиціонує себе як відкрита платформа для мистецтва, суспільства та художників. Серед його ініціатив, в контексті нашого аналізу, відзначимо навчально-прикладну програму «Кураторська платформа», яка мала на меті виховати нове

покоління українських кураторів та мистецтвознавців. Крім того, доволі багато проектів для популяризації сучасного мистецтва та мистецтва ХХ століття у Києві від 2007 року було представлено в національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький арсенал».

Популяризація сучасного мистецтва, зокрема й візуального, активізувалася після Революції Гідності, коли процеси євроінтеграції та децентралізації стали пріоритетними для суспільних трансформацій. В контексті цього можемо стверджувати, що поштовх отримали як громадські, так і державні некомерційні мистецькі інституції. Причому більшість з них ставлять собі за мету підтримувати національний мистецький продукт та сприяти національній ідентифікації, що набуло особливої актуальності у 2014 році, коли почалася російсько-українська війна.

Варто в цьому контексті підкреслити роль створеної 2017 року державної установи «Український культурний фонд» (УКФ), а також Музею сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку. УКФ здебільшого надає грантову підтримку художникам для власних проектів (виставок, лекцій, бієнале), виданням про сучасне українське мистецтво тощо. Музей Корсаків є приватною ініціативою родини Корсаків. Заснований 2018 року, він популяризує сучасне українське мистецтво на Волині і за її межами. На сьогодні ця установа є найбільшим в Україні музеєм сучасного українського мистецтва з власною колекцією живопису, графіки, скульптури, інсталяцій, відеоматеріалів починаючи від середини ХХ століття до сучасності. Причому в кожній з перелічених установ є повноцінні команди арт-менеджерів, які пропонують зрозумілу форму спілкування з візитерами, формують власну широку аудиторію, що є невід'ємною частиною арт-процесу. Адаже арт-менеджмент, попри все, переважно пов'язаний з якістю надання послуг у галузі мистецтва. Цьому сприяє регулярне оновлення експозиції, проведення лекцій і творчих вечорів з художниками, мистецьких акцій, видання мистецтвознавчої літератури тощо.

Існує чимало некомерційних установ, які популяризують сучасне мистецтво в Україні, проте їхня концентрація є задовільною лише у столиці, натомість в регіонах бракує якісних власних ініціатив. Як приємний виняток можемо назвати Івано-Франківськ. Варто врахувати, що саме у цьому місті ще у радянські часи започаткували міжнародне бієнале сучасного мистецтва «Імпреза», яке відбувалося від 1989-го до 1997 року й стало суттєвим каталізатором мистецьких процесів як у самому місті, так і в Україні загалом.

Аналізована нами ініціатива «Тепле місто» позиціонує себе як інноваційна платформа для створення суспільних трансформацій через можливість самореалізації мешканців Івано-Франківська, досягнення високого рівня якості життя в місті через довіру та амбітність [7]. Євген Глібовицький, експерт з довготермінових стратегій та член наглядової ради проекту, зазначає: «Повторюваність успіхів — доказ їхньої невідповідності, ця повторюваність примножує прагнення і посилює мрії. Для нас, дванадцяти людей, кому платформа “Тепле Місто” довірила відповідальність бути наглядовою радою, це відповідальність за сталість намагань, за сталість змін, за сталість трансформацій. Зі зростанням успішності ростуть також очікування, ціна помилки чи неуспіху росте, на кону натхнення десятків, сотень і тисяч лідерів, які можуть взяти досвід “Теплого Міста” і зробити щось своє. “Тепле Місто” вчить цінувати творчість. Це приклад того, як багато можна досягти, якщо не розучитися мріяти. Але “Тепле Місто” також вчить цінувати випробування» [5, с. 5].

Платформа має на меті об'єднувати зусилля адміністрації міста, локального бізнесу та громади задля сталого розвитку Івано-Франківська. Її учасники сповідують такі цінності та принципи: повна прозорість мотивів і дій; готовність брати відповідальність та ініціативу на себе, не очікуючи, поки це зроблять інші; безумовна повага до думки іншого, навіть якщо вона не збігається з власним баченням; пошук безконфліктних рішень через діалог; посилення

спроможності локальних ініціатив та активізація мешканців Івано-Франківська; акселерація нових соціальних підприємств та нових інституцій; створення міжсекторальних моделей суспільних трансформацій. Юрій Филук, один з ініціаторів створення платформи, у звіті за перший рік роботи зазначає: «з головних принципів для нас є принцип об'єднання та взаємодії. В ньому криється колосальний, ще не до кінця усвідомлений у нашій країні потенціал. Слід зазначити, що всі головні успіхи платформи завдячують саме цьому принципу. “Тепле Місто” сьогодні це не лише управлінська команда чи наглядова рада, а також понад 500 меценатів, 100 волонтерів, 40 бізнес-партнерів, 10 партнерських організацій та кілька тисяч прихильників як в Івано-Франківську, так і за його межами. Із вдячністю всім вам ми ділимося в цьому звіті основними досягненнями платформи за перші 20 місяців її існування» [3, с. 3].

Ініціатива була започаткована 2015 року, а вже у 2018 році вона згуртувала довкола себе 56 бізнесів, 10 медіапартнерів для власного розвитку та трансформацій. До прикладу, громадський ресторан «Urban Space 100» 80 % прибутку спрямовує на підтримку інших громадських ініціатив Івано-Франківська. Також «Тепле місто» причетне до створення в Івано-Франківську інноваційної платформи нового формату на базі заводу «Промприлад». Цей простір має на меті об'єднати важливі для міста та його локальних трансформацій функції: нова економіка, сучасне мистецтво, неформальна освіта й урбаністика. «Промприлад» є також прикладом креативного кластера з метою виведення регіону на шлях динамічного розвитку. В кав'ярні «Urban Space 100» та у стінах «Промприладу» відбуваються більшість мистецьких подій платформи «Тепле місто» та діє галерея «Асортиментна кімната». У 2021 році на території «Промприладу» в колишньому цеху було відкрито інноваційний хаб для культурних та креативних індустрій «Парасолька», а його основною метою є надання архітекторам, дизайнерам, столярам, гончарам простору для реалізації власних розробок, ідей, проектів.

Однією з провідних місій платформи «Тепле місто» є активізація невеликих громадських ініціатив для трансформації розвитку міста через програму міських грантів. Пріоритетами таких грантів є покращення міського простору через вуличні меблі, зелені зони, дружність міста для всіх груп мешканців; залучення громадськості міста до популяризації сучасного мистецтва через виставки, мурали, перформанси, просвітницькі проекти; залучення мешканців до вуличного спорту, масовий спорт, рекреаційні заходи, організація велосипедного руху в місті; підтримка енергоефективності міста, його будинків та екологія; різні практики у підтримці прогресивної освіти та підприємництва [3, с. 7].

Від самого початку одним з важливих напрямків роботи стало сучасне мистецтво та мистецька освіта (програма «Теплий Арт», яка після 2018 року трансформувалася у інші проекти). Тому команда платформи одразу включала декілька арт-менеджерів, що відповідали за культурно-мистецький напрям: Роман Малиновський керував програмою «Теплий Арт», Лілія Гоголь координувала проекти програми «Теплий Арт», Василь Гошовський був дизайнером проекту «Вівіски», відеоконтент створював дизайнер Віталій Грех, було задіяно понад сто волонтерів [3, с. 6].

Фокусом діяльності арт-менеджменту стало сучасне візуальне мистецтво в контексті активації художніх процесів у місті. Проекти «Резиденція для художників», «Відкритий мистецький лекторій» від 2015 року були покликані реалізувати цю мету. «Відкритий мистецький лекторій» став творчою лабораторією для обміну ідеями, пропонував діалог між художниками та публікою (лекції та презентації), а «Резиденція» адаптувала тенденції актуального мистецтва через конкретні арт-об'єкти, що їх створили художники з різних країн у просторі Івано-Франківська [3, с. 10].

Наведемо для прикладу статистичні дані лише першого року діяльності: дві мистецькі резиденції за участі іноземних художників; шість відкритих лекцій на мистецьку тематику; сім інших подій культурної тематики: презентації, обговорення, творчі зустрічі. Загальна су-

ма видатків цих проектів складала 391 888 грн, з них грантові кошти становили 24 000 грн, внески партнерів (місцевий бізнес) — 67 888 грн; інша підтримка (надання негрошової підтримки чи послуг з боку місцевого бізнесу, підтримка мешканців, безоплатне надання матеріалів тощо) — 300 000 грн [3, с. 10]. Андрій Романчук, юрист й бізнес партнер платформи, вважає такі витрати доцільними, а ініціативи суспільної трансформації корисними та важливими: «Теплому Місту вдалося закласти основи абсолютно нового руху думки та ідеї, який буде давати результати і жити в зовсім різних формах, організаціях, об'єднаннях, метою яких буде розвиток і поступ» [4, с. 3].

Серед подій, які вдалося реалізувати арт-менеджерам проекту, насамперед варто відзначити ті, що не лише представляють митців, ініціюють створення мистецьких творів, а й ті, що мають просвітницький характер, заохочують до діалогу й подальших трансформацій у сфері візуального мистецтва в межах громади. Впродовж декількох років діяв «Відкритий мистецький лекторій» у форматі відкритих лекцій, презентацій для багатовекторної комунікації. Така ініціатива доповнювала сучасну мистецьку освіту в Івано-Франківську через різнопланові події, пов'язані з сучасним мистецтвом та історією візуального мистецтва ХХ століття. Назвемо лише кілька. Інтерактивний велотур муралами Івано-Франківська провів координатор та арт-менеджер Роман Малиновський. А серед лекційних проектів варто відзначити лекції Олександра Сушинського «Меланхолія мікроутопії», Дарії Кольцової «О Brave New Contemporary World: для чого і кому сьогодні потрібне мистецтво?»; Анатолія Звіжинського «Від Дада до Самборського», Оскара Штерцера «Французький сюрреалізм». Відбувся також окремий курс з 14 лекцій «Мистецтво ХХ — початку ХХІ століття» Олександра Сушинського, куратора та організатора «Лабораторії естетичних досліджень» та куратора багатьох культурних подій у Києві, Львові, Донецьку, Чернівцях.

Важливою для перспективи локальних трансформацій стала освітня конференція і серія воркшопів у сфері дизайну «Design Village», з діалогами, обміном досвідом між творчими особистостями, направлена на розвиток локальної спільноти дизайнерів. Доповідачі та учасники представили проекти, які отримали престижні міжнародні нагороди у сфері дизайну [4, с. 14]. Платформа «Тепле місто» долучається й до подій партнерів, до прикладу, артхакатон в Івано-Франківську «Культурний код міста» від платформи «Велика ідея» (9–11 жовтня 2015 року) за участі 70 осіб, а чотири проекти переможців отримали по 10 000 грн на їх реалізацію [3, с. 19]. Не менш важливою в цьому контексті є й робота з дітьми. Проект «Терапія мистецтвом» був направлений на формування позитивного ставлення до навколишнього світу. Результатом спільної роботи дорослих та дітей стали малюнки на стінах у дитячих навчальних і лікувальних закладах [4, с. 14]. 2015 року також було підтримано ініціативу «Франківський вуличний малюнок» [3, с. 8]. Відзначимо проект із розробки візуальної ідентичності Івано-Франківська (логотип, архітектурно-художня концепція вигляду вулиць, що стала основою для проекту «Вивіски» — привабливі вивіски зі збереженням естетики середовища та врахуванням архітектурних особливостей будівель) [3, с. 15]. Ці ініціативи реалізували компанія «Aimbulance» (м. Київ) і дизайнер Йован Роцанов (Jovan Rosanov), один із найкращих спеціалістів з айдентики в Європі [3, с. 14].

Включенню у громадський простір міста творів сучасного монументального мистецтва та його популяризації серед мешканців міста сприяв графіті-фестиваль «Алярм» у Івано-Франківську (2016, 2021 роки), а ініціював запрошення цього фестивалю до міста арт-менеджер платформи Віталій Грех. Це був майданчик для співпраці художників з різних міст України, які популяризують графіті і вуличне мистецтво: 20 художників з різних міст України створили роботи у різних стилях і техніках [3, с. 31]. Подібні ініціативи, але в меншому масштабі, відбувалися в рамках програми «Мистецька резиденція» платформи «Тепле місто». Був запрошений аргентинський художник-мураліст Хорхе Помар (AMOR), який ство-

рив дві роботи в різних локаціях міста, що віддзеркалюють уявлення художника про українські реалії [3, с. 10]. Також відбулася відкрита зустріч з художником та презентація його документального фільму [3, с. 10].

2016 року Славомір Чайковський (ZBIOK) з Польщі створив мурал «Свіжа фарба», який став прикладом концептуального мистецтва в Івано-Франківську. Митець апелює до теми пошуку ідентичності через алегоричні образи переходу від старого до нового у двох постатях і дзеркалі-порталі. Арт-менеджери зазначають у звіті за рік платформи «Тепле місто» стосовно цього муралу таке: «Одна з постатей має порушену структуру, зображуючи людину, деформовану важким спадком тоталітарної системи. Другий образ виконує функцію порталу, пройшовши крізь який, людина змінюється. З протилежного боку порталу розташований Модуль, образ, створений французьким архітектором Ле Корбюзьє. Модуль — символ прогресу і модернізації, символ відмови від старого задля нового. Напередодні створення ескізу художник подорожував Україною, спостерігаючи за процесами декомунізації. Його робота стала результатом роздумів над трансформацією українського суспільства» [4, с. 32].

Не менш важливим шляхом для об'єднання через мистецтво багатьох людей з різних соціальних груп став проект «Конгрес рисувальників» у травні 2015 року. Ключовою персоною був польський художник та скульптор Павел Альтгамер (Paweł Althamer), який створив діалог та комунікацію через різні техніки малювання, й кожний відвідувач міг залишити на стінах приміщення свій малюнок чи напис. Також у рамках резиденції пройшли відкрита зустріч з митцями і показ документальних робіт з мистецьких практик П. Альтгамера [3, с. 11].

Важливим сегментом роботи команди арт-менеджерів стала організація фінансової підтримки різноманітних виставкових проектів. Для галереї «Детектор» було надано 37 500 грн й реалізовано дві виставки: «Гра в імітацію» Сергія Міщенка і «Таємні процесії речей» Ростислава Котерліна [6]. Подібні проекти були спрямовані на підтримку митців, які у 1990-х творили обличчя сучасного мистецтва міста, та для заохочення молоді долучатися до ідей постмодернізму, що мало вирізняти Івано-Франківськ серед інших міст. Лілія Гоголь, колишня кураторка мистецьких програм, зауважує з цього приводу: «Спочатку ми хотіли рівнятися на європейські міста, але зрозуміли, що неправильно цуратися своєї провінційності. Є ряд даних, які формують місто, і які ми вже не змінимо. Ми хотіли бачити місто, яке наповнене класними подіями. Надавати обличчя саме цьому місту, запрошувати людей з інших міст» [8].

Багато ініціатив було направлено на те, щоб популяризувати сучасне мистецтво фотографії. Відзначимо підтримку бієнале «Фотопортрет» імені Степана Назаренка, видатного фотохудожника Івано-Франківська другої половини ХХ століття. У 2019 році у бієнале взяли участь 243 митці з усієї України, включно з АР Крим (допущено 683 фотопортрети, відібрано до експозиції 74 роботи). Фінансову підтримку (8700 грн) отримала ініціатива «Сучасний портрет 2019. Екологія», яка мала на меті у формі квесту містом Івано-Франківськом привернути увагу жителів та гостей міста до портретної фотографії як мистецтва та наголосити на важливості дбайливого ставлення до природи [6].

Особливу увагу арт-менеджери платформи приділяють й популяризації відомих мистецьких постатей ХХ століття, які жили в місті та краї. Це є також важливим аспектом локальної традиції, адже коли суспільство переживає різного роду трансформаційні процеси, важливо зважати на механізми, які дозволяють утримати суспільство в єдності, а традиція є одним із найефективніших єднальних механізмів [1, с. 49]. 2016 року, з метою привернути увагу до фотографічного спадку мисткині Параски Плитки-Горицвіт (1927–1998) та спонукати громадськість впорядковувати сімейні фотоархіви, відбулася виставка світлин. Гуцульську художницю, письменницю, фольклористку, народну філософиню Параску Плитку-Горицвіт представив проект під назвою «Портрет місця і часу» [4, с. 14], адже як етнографка

вона займалася фотофіксацією гуцульського побуту та звичаїв. Проект отримав велику популярність, а персона справила «культурний шок» на громадськість міста та України. Тому ця ініціатива у 2019 році переросла у масштабну виставку творчого доробку мисткині «Подолання гравітації», яку організував Мистецький Арсенал у Києві.

Грантове фінансування (10 000 грн) отримала також виставка художніх творів «Осип Сорохтей. З минулого — у сьогодні» до 130 річниці від дня народження видатного галицького митця Осипа-Романа Сорохтея. Його творчість тривалий час перебувала поза межами мистецьких досліджень. Тому лише вузькому колу фахівців були відомі його карикатури, портрети, жанрові сцени, біблійний цикл «Хресна дорога» тощо. На виставці було представлено близько двохсот творів художника з трьох музеїв та приватних колекцій [6]. Зауважимо, що подібних ініціатив було багато, а у розвідці ми висвітлили лише окремі.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок. Шлях розвитку та популяризації сучасного мистецтва, який запропонувала платформа «Тепле місто» у контексті сприяння локальним суспільним трансформаціям з боку недержавних структур, спирається на солідарність арт-менеджменту, громадських активістів, волонтерів та залучення фінансів локального бізнесу й з різноманітних грантових програм. За дев'ять років активної діяльності групи арт-менеджерів втілено багато проектів програм платформи: «Резиденція для художників», «Відкритий мистецький лекторій», гранти на виставки тощо. Доведено, що ця ініціатива є позитивною практикою залучення сучасного мистецтва до комплексних ініціатив з розвитку Івано-Франківська. Лекції, виставки, мистецькі резиденції тощо охопили широке коло представників громади міста та сприяли знайомству з ідеями постмодернізму, концептуальним мистецтвом та відомими мистецькими персоналіями міста та краю. Ініціативи платформи «Тепле місто» є показовим прикладом локальних мистецьких трансформацій регіональних центрів України як показника культурного розвитку. Такі приклади в Україні мають бути детально проаналізовані та популяризовані.

Література

1. Бурлачук В. Суспільна трансформація як руйнування та вибір традиції // Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід. Київ: Інститут соціології НАН України, 2004. С. 49–72.
2. Бурнашов І. Сучасне образотворче мистецтво та арт-ринок в Україні (оглядова довідка за матеріалами преси за неопублікованими матеріалами 2012–2013 рр.) // ДЗК. Вип. 2013. 3/5. 21 с. URL: http://www.nplu.org/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2013/Art13-1.Pdf (дата звернення: 02.09.2023).
3. Звіт за 2015 рік // Тепле місто: офіційний сайт. URL: https://warm.if.ua/wp-content/uploads/2023/01/richnyi_zvit_2014-2015.pdf (дата звернення: 02.09.2023).
4. Звіт за 2016 рік // Тепле місто: офіційний сайт. URL: https://warm.if.ua/wp-content/uploads/2023/01/teple_misto_annual_report_2016_web.pdf (дата звернення: 02.09.2023).
5. Звіт за 2017 рік // Тепле місто: офіційний сайт. URL: https://warm.if.ua/wp-content/uploads/2023/01/annual_report_2017_web.pdf (дата звернення: 02.09.2023).
6. Звіт за 2019 рік // Тепле місто: офіційний сайт. URL: <https://warm.if.ua/wp-content/uploads/2023/01/zvit2019.pdf> (дата звернення: 02.09.2023).
7. Тепле місто: офіційний сайт. URL: <https://warm.if.ua/> (дата звернення: 02.09.2023).
8. Лауценко О. Залишайтеся, у нас тепло. Як у Франківську з'явився міф «Теплого Міста» // Куфер. Дата оновлення: 30.01.2021. URL: <https://kufer.media/misto/zalyshajtes-u-nas-teplo-yak-u-frankivsku-z-yavyvsya-mif-teplogo-mista/> (дата звернення: 02.09.2023).

References

- Burlachuk, V. (2004). *Suspilna transformatsiia yak ruinovannia ta vybir tradytsii* [Social Transformation as the Destruction and Choice of Tradition] // *Suspilna transformatsiia: kontseptualizatsiia, tendentsii, ukrainskyi dosvid* (pp. 49–72). Kyiv: Institute of Sociology of the National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian].
- Burnashov, I. (2013). *Suchasne obrazotvorche mystetstvo ta art-rynok v Ukraini (ohliadova dovidka za materialamy presy za neopublikovany my materialamy 2012–2013 rr.)* [Contemporary Fine Art and Art Market in Ukraine (Overview Reference Based on Press Materials Based on Unpublished Materials of 2012–2013)]. *DZK*, 3/5. Retrieved from http://www.nplu.org/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2013/Art13.1.Pdf [in Ukrainian].
- 2015 Report. *Teple Misto*. Retrieved from https://warm.if.ua/wp-content/uploads/2023/01/richnyi_zvit_2014-2015.pdf [in Ukrainian].
- 2016 Report. *Teple Misto*. Retrieved from https://warm.if.ua/wp-content/uploads/2023/01/teple_misto_annual_report_2016_web.pdf [in Ukrainian].
- 2017 Report. *Teple Misto*. Retrieved from https://warm.if.ua/wp-content/uploads/2023/01/annual_report_2017_web.pdf [in Ukrainian].
- 2019 Report. *Teple Misto*. Retrieved from <https://warm.if.ua/wp-content/uploads/2023/01/zvit2019.pdf> [in Ukrainian].
- Teple Misto* (2023). Retrieved from <https://warm.if.ua/>
- Laushchenko, O. (2021, January 30). *Zalyshaites, u nas teplo. Yak u Frankivsku zivayvsia mif "Teploho Mista"* [Stay, We Are Warm. How the Myth of the *Teple Misto* Arose in Frankivsk]. *Kufer*. Retrieved from <https://kufer.media/misto/zalyshajtes-u-nas-teplo-yak-u-frankivsku-z-yavvyvsya-mif-teploho-mista/> [in Ukrainian].

SHALINSKYI I., ZABUZHKO A.

CONTEMPORARY ART AND ART MANAGEMENT INITIATIVES IN THE CONTEXT OF LOCAL SOCIAL TRANSFORMATIONS IN UKRAINE: THE CASE OF THE *TEPLE MISTO* PLATFORM

Abstract. Most of the art projects related to modern art take place in the capital. Other Ukrainian cities mostly have few powerful centers for the promotion of modern art and few active representatives of art management. However, such initiatives outside the capital can have a significant impact on social transformations. The purpose of this article is to analyze the activity of art management of the public platform of Ivano-Frankivsk *Teple Misto* in the field of contemporary art. In the last nine years, this platform has implemented numerous projects that are aimed at social transformations in the urban community. One of the areas of its activity is the engagement of the city's public with modern art through exhibitions, murals, performances, educational projects, etc. These projects were implemented through a number of grants from *Teple Misto*. Art managers of the platform work on the *Warm Art* program. After 2018, this program was transformed into other projects. Contemporary visual art has been chosen as the focus of artistic initiatives for the purpose of promoting artistic processes in the city. Since 2015, the projects *Residence for Artists*, *Open Art Lecture Hall*, grants for exhibitions, etc. have served this goal. In addition, the project promotes famous art figures of the 20th century from Ivano-Frankivsk and the region through the support of exhibitions of the art by Paraska Plytka-Horytsvit, Osyp Sorokhetei, Stepan Nazarenko and others.

Keywords: contemporary art of Ukraine, visual art, art management, *Teple Misto* platform, art of Ivano-Frankivsk

Стаття надійшла до редакції 05.09.2023